# Politieke avond Westerveld

Voorstel Vergadering van 5 oktober 2021

---

## Concept-Omgevingsvisie - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

**Auteur**

**Beknopte samenvatting**

Per 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Het maken van een Omgevingsvisie is één van de kerninstrumenten die de nieuwe wet voorschrijft. Op 26 januari 2021 stelde het college de Startnotitie Omgevingsvisie vast (2021_BW_00085). Hierin worden de bouwstenen en het traject om te komen tot een Omgevingsvisie beschreven. In deze concept-omgevingsvisie zijn al deze bouwstenen samengebracht. Na akkoord van het college wordt ook de gemeenteraad gevraagd zijn wensen en bedenkingen over deze concept-omgevingsvisie mee te geven. Vervolgens zal dit concept uitgewerkt worden tot een ontwerp-omgevingsvisie die ter inzage gelegd zal worden.

## Besluit

**Besluitpunt 1**

1. Kennisnemen van de inhoud en inrichting van de concept-omgevingsvisie Westerveld;
2. Eventuele wensen en bedenkingen mee te geven aan het college.

## Motivering

**Aanleiding en context**

Per 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Eind 2018 is het projectteam Invoering Omgevingswet gestart met zijn werkzaamheden. Het ontwikkelen van een Omgevingsvisie is hierbij een prioriteit. Immers, een omgevingsvisie beschrijft de koers en ambitie van Westerveld en vormt vervolgens het kader voor andere kerninstrumenten van de omgevingswet, zoals het omgevingsplan en het omgevingsprogramma. Ook dient de omgevingsvisie als kader bij nieuwe ruimtelijke initiatieven, daar waar het initiatief niet is voorzien in het bestemmingsplan (straks Omgevingsplan). Gedurende het traject zijn er meerdere contactmomenten geweest met de samenleving, ketenpartners en klankbordgroep Omgevingswet van de gemeenteraad.

Naast een beleidsanalyse en leefomgevingsfoto, lag de participatiecampagne 'Westerveld Natuurlijk' aan de basis van het Ambitiedocument dat de gemeenteraad heeft vastgesteld op 16 maart 2021. Deze ambities zijn vervolgens gebruikt om de Gebiedskompassen samen te stellen. Op 22 juni 2021 heeft de raad zijn wensen en bedenkingen meegegeven over deze gebiedskompassen (2021_PAW_00163). De wensen en bedenkingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in deze concept-omgevingsvisie.

De concept-omgevingsvisie bestaat uit vijf hoofdstukken:
1. Visie

2. Gebiedskompassen
3. Idee
4. Uitvoering en monitoring
5. Achtergrond

Leesadvies:
De hoofdstukken 1, 2 en 5 zijn als bouwstenen al eerder door college en raad besproken. Als leesadvies geven we mee met name de hoofdstukken 2, 3 en 4 door te lezen:

- Gebiedskompassen (hoofdstuk 2), omdat hierin de wensen en bedenkingen vanuit de PAW van 22 juni 2021 zijn verwerkt;
- Idee (hoofdstuk 3), is nieuw en bevat een stappenplan voor initiatiefnemers;
- Uitvoering en monitoring (hoofdstuk 4), gaat over het monitoren van de omgevingsvisie, na vaststelling.

**Beoogd resultaat**
Ophalen van eventuele wensen en bedenkingen van de raad van de gemeente Westerveld op de concept-Omgevingsvisie. Deze input is wenselijk alvorens de concept-Omgevingsvisie wordt omgezet naar ontwerp-Omgevingsvisie.

Het onderscheid:

- concept-Omgevingsvisie: wensen en bedenkingen ophalen van de gemeenteraad. Welke aanvullingen of wijzigingen wil de gemeenteraad meegeven op het concept?
- ontwerp-Omgevingsvisie: na eventuele aanvullingen of wijzigingen op het concept wordt het concept omgezet naar een ontwerp-Omgevingsvisie en vervolgen ter visie gelegd. Dit document zal vier weken ter inzage liggen. Hierop kan iedereen zienswijzen indienen.
- definitieve-Omgevingsvisie: na verwerking van de zienswijzen wordt de definitieve Omgevingsvisie samengesteld. De gemeenteraad voert debat en stelt uiteindelijk vast.

**Argumentatie**
In de Omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. Dat moet integraal en op hoofdlijnen. Uiterlijk 1 januari 2024 moet er één Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente worden vastgesteld. Echter, om op tijd te kunnen (bij)sturen op de ambities die de gemeente Westerveld heeft, is het zaak om voor te sorteren op de gewenste ontwikkelrichting. Daarom is het opstellen van de Omgevingsvisie één van de projecten die met voorrang wordt opgepakt vanuit het project Invoering Omgevingswet. De Omgevingsvisie vormt straks de kapstok waar de kwaliteit van de fysieke leefomgeving aan getoetst wordt en die ontwikkelingen mogelijk maakt.

Landschapsbiografie
Tijdens de PAW van 22 juni 2021 - de behandeling van de gebiedskompassen - kwam de wens naar voren om vanuit de Omgevingsvisie een link met de Landschapsbiografie te leggen. Het concept van de Landschapsbiografie is op 25 juni 2021 vastgesteld door de Stuurgroep Regionaal Landschap en is daarmee vrijgegeven voor openbaring. Op het moment van schrijven moet de Landschapsbiografie nog worden beoordeeld door college en gemeenteraad. Vanuit de stuurgroep wordt beoogd om in het najaar van 2021 in gesprek te gaan met de inwoners van Westerveld. Op dit moment is het te vroeg om in te schatten of het waardevol is om de Landschapsbiografie - op termijn - als achtergronddocument te benoemen in de Omgevingsvisie. Er is een PM opgenomen in de Omgevingsvisie.

Juridisch kader

De Omgevingsvisie is zelfbindend voor de bestuurslaag die het heeft opgesteld, dus schept alleen verplichtingen voor de gemeente zelf. Dit betekent dat in beginsel de gemeente vrijheid heeft om eigen keuzes en ambities te bepalen. De Omgevingswet kent wel het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel. Dit betekent dat de gemeente in de Omgevingsvisie moeten laten zien dat zij de Omgevingsvisies van andere relevante bestuursorganen hebben betrokken bij het opstellen van hun eigen visies (art. 2.2 en 3.3 OW). De wijze waarop wordt niet voorgeschreven.

De gemeenteraad stelt een Omgevingsvisie vast. Regels waarborgen dat burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties hun mening hebben kunnen geven. Dat gebeurt via participatie en een correcte voorbereidingsprocedure. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geldt voor de voorbereiding van de Omgevingsvisie (art. 16.26 Ow). Iedereen kan zienswijzen naar voren brengen over het ontwerp van de Omgevingsvisie (art. 16.23 Awb).

De huidige structuurvisie (vastgesteld 26 november 2013) komt te vervallen op het moment dat de Omgevingsvisie door de gemeenteraad is vastgesteld. Tot de invoeringsdatum van de Omgevingswet (1 juli 2022) blijft de oude wetgeving van kracht (Wro). Omdat - naar verwachting - de Omgevingsvisie eerder zal zijn vastgesteld dan de invoeringsdatum van de Omgevingswet, zal deze na vaststelling fungeren als structuurvisie.

De omgevingsvisie bouwt voort op bestaand beleid dat eerder door de gemeenteraad is vastgesteld. De hoofdlijnen van het gemeentelijke beleid voor de fysieke leefomgeving zijn verwerkt in deze omgevingsvisie. Onderliggende sectorale beleidstukken blijven eveneens van kracht, waardoor deze samen met de Omgevingsvisie het regie- en afwegingskader vormen. Tussen de visie en beleidsstukken mag geen strijdigheid ontstaan. Dit is bij de opstelling van de Omgevingsvisie (hoofdstuk 5 ‘achtergrond’) gecontroleerd. Op termijn wordt het sectorale beleid geïntegreerd in de Omgevingsvisie (zie 5.3.3. ‘Relatie tussen Omgevingsvisie en overig gemeentelijk beleid’).

**Kanttekening en risico's**

Uitvoeringsagenda

In de Omgevingsvisie worden de ambities van de gemeente weergegeven en wordt de beoogde koers voor de langere termijn geschapen. De Omgevingsvisie gaat hierbij nog een stap verder dan de Structuurvisie, namelijk dat er in een uitvoeringsparagraaf moet worden toegelicht hoe de gemeente de beoogde koers wil gaan realiseren. De visie is ambitieus, maar zal ook realistisch moeten zijn. Dit houdt in dat er zal moeten worden geprioriteerd, aangezien het realiseren van doelen capaciteit en budget vraagt. Prioritering kan ook door als gemeente niet zelf de regie te pakken, maar deze bij de markt neer te leggen, waarbij de gemeente kan stimuleren en/of faciliteren. Dit vraagt om een (nog) nauwere samenwerking met de marktpartijen. Deze vorm van prioritering – waarbij de gemeente de regie deels verlegd naar de markt - legt extra druk op de monitoring van de Omgevingsvisie (zie paragraaf 4.2).

Website

Het is de bedoeling om de ontwerp-Omgevingsvisie als website beschikbaar te stellen (net zoals de huidige structuurvisie). Op deze website zal de pdf-versie van de (ontwerp-)Omgevingsvisie in een praktische vorm worden verwerkt. Dit sluit aan bij de nieuwe dynamische vorm van een Omgevingsvisie (gelet op onder andere de beleidscyclus) en bevorderd de raadpleegbaarheid. Aan deze web-versie wordt nog gewerkt. Deze website zal enkele toevoegingen – niet inhoudelijk – kennen ten opzichte van de pdf-versie, namelijk:

1. Een leeswijzer; *om bezoekers van de website toe te lichten wat de functie van een omgevingsvisie is. Het doel van een Omgevingsvisie wordt hierin belicht, alsmede wat de visie inhoudt voor de gemeente en voor de samenleving (onder andere toetsingskader bij ruimtelijke initiatieven).*

2. Tips voor een initiatiefnemer; *In hoofdstuk 3.1 van de Omgevingsvisie wordt een stappenplan omschreven, om een initiatiefnemer op weg te helpen met het realiseren van zijn plan. Het betrekken van de naaste omgeving is hierbij van groot belang. In de web-versie zullen bij dit stappenplan ook tips worden gegeven over hoe het gesprek met de omgeving aan te gaan. Hier kan te zijner tijd een koppeling worden gelegd met het participatiebeleid van de gemeente, welke nog moet worden opgesteld.*
3. Beeldende sfeerimpressies; *Met fotomateriaal zullen voorbeelden gegeven worden de gemaakte keuzes in de Omgevingsvisie nader geduid.*

Het beleid van de gemeente is in beginsel dat alleen de gemeentelijke website gebruikt wordt voor web-communicatie en dat we zo min mogelijk gebruik maken van externe websites. De factor tijd is echter een zorgpunt; de website moet gereed zijn vóór de terinzagelegging van de ontwerp-Omgevingsvisie. Daarom onderzoeken we op dit moment wat de voor- en nadelen zijn wanneer een extern bureau een externe website ontwikkelt.

Verevening
De huidige tekst in de concept-Omgevingsvisie moet verevening nu nog als een PM-post worden beschouwd (paragraaf 4.8). Vanuit het project Vitale Vakantieparken moet nader worden uitgezocht of de huidige visie voldoende grondslag geeft om bovenplans te kunnen verevenen bij transformatie van vakantieparken. Als er aanleiding is tot aanvulling en/of aanpassing van dit onderdeel, dan zal dit vóór vaststelling nog worden gedaan. Dit kan dan als ambtelijke wijziging in de zienswijzennota worden vermeld.

**Aanpak/uitvoering en communicatie**

- Kennisnemen van de concept omgevingsvisie door het college en doorgeleiden naar de gemeenteraad;
- De gemeenteraad kan eventuele wensen en bedenkingen meegeven aan het college op de concept-Omgevingsvisie (PAW: 31 augustus 2021 informatief en 7 september 2021 debat)
- De concept-Omgevingsvisie wordt omgezet naar de ontwerp-Omgevingsvisie – al dan niet met aanpassingen naar aanleiding van de PAW – en vervolgens vier weken ter inzage gelegd.
- Deze ontwerpfase met terinzagelegging vraagt om actieve communicatie naar buiten toe. Communicatieacties zullen tijdig opgepakt en uitgevoerd worden.

Na terinzagelegging zullen de zienswijzen worden verwerkt in een zienswijzennota en wordt beoordeeld of deze zienswijzen aanleiding geven om de Omgevingsvisie op onderdelen te wijzigen. De al dan niet aangepaste Omgevingsvisie tezamen met de zienswijzennota zullen te zijner tijd via een apart voorstel worden aangeboden.

**Integrale advisering**
N.v.t.

**Duiding integrale advisering**
Vanuit diverse beleidsdisciplines is input geleverd gedurende alle stappen van het hiervoor beschreven proces.

**Kosten, baten, dekking**
In 2018 heeft de gemeenteraad een projectbudget beschikbaar gesteld in een bestemmingsreserve. Op basis van de huidige kennis is daarvoor een begroting opgesteld. De kosten die voortvloeien uit het traject te komen tot een omgevingsvisie zijn opgenomen in deze begroting.

Het realiseren van de uitvoeringsagenda vraagt budget en capaciteit om het uitvoerbaar te maken. Dit valt niet onder het begrote invoeringsbudget van de Omgevingswet, maar onder de reguliere budgetten

en formatie. Daar waar de opgaven groter zijn dan de huidige formatie en budgetten, zal via de begroting en/of najaarsrapportage extra budget worden gevraagd.

## Bijlagen

1. Concept-Omgevingsvisie Westerveld - augustus 2021.pdf